

Thema-avond 'Zou jij ook niet gaan?'

Hoe zijn we met onze kerk verbonden? Dat was de vraag die centraal stond tijdens de thema-avond op 16 mei in de Open Hof, met de prikkelende vraag 'zou jij ook niet gaan .. ?

Aanleiding voor deze avond was het onderzoek dat wij als themagroep Bezielde gemeente hebben gehouden onder mensen die de kerk hebben verlaten of dat overwogen. Dat onderzoek leidde tot de prangende vraag hoe het kan dat 'kerkverlaters' zich wel door Jezus geïnspireerd voelen, maar die inspiratie blijkbaar niet of te weinig in onze kerk vinden. Voor ons aanleiding om te zoeken naar meer aansprekende vormen van eredienst. Om daarover met elkaar in gesprek te gaan hebben we de thema-avond van 16 mei georganiseerd.

In het voorbereidende gesprek met de inleider van deze avond, dr. Sake Stoppels van de Dienstenorganisatie Protestantse Gemeente (in Utrecht), ontstond het idee om niet het probleem van kerkverlating als onderwerp van de avond te maken, maar eerst de vraag aan onszelf te stellen, waarom wij zelf ons nog steeds met onze kerk verbonden voelen.

In zijn inleiding benadrukte Sake Stoppel het probleem dat veel kerken die aan verandering denken, zich richten op de vraag hoe dat zou moeten. Hij vond het belangrijk om te beginnen met de waarom-vraag. De vragen waarom je geloof en kerk belangrijk vindt en waarom je veranderingen zou willen (of juist niet) - zo zei hij - gaan vooraf aan de vraag hoe je de kerkdienst en de gemeente vorm wilt geven. Sake Stoppels vond het bijzonder dat we als gemeente deze kwetsbare thema's met elkaar op deze avond willen en durven te bespreken.

Na de inleiding van Sake Stoppels zijn we in negen kleine groepjes met elkaar in gesprek gegaan over 5 vragen: wat maakt de kerk belangrijk voor ons, waar krijgen we energie van en waarin voelen we ons teleurgesteld, welk beeld zou onze kerk moeten uitstralen en of we naar de toekomst zouden moeten veranderen of het bij het oude moeten laten.

Van alle kanten hebben we teruggekregen dat de gesprekken in de groepjes mooi, kwetsbaar en betekenisvol waren.

We zijn een rijkgeschakeerde gemeente. Dat vind je natuurlijk terug in de verslagen die van al deze gesprekken zijn gemaakt.

Welk beeld komt naar voren?

Vraag: Waarom is de kerk belangrijk voor u?

De kerkdienst is op de eerste plaats voor veel mensen de plek om God te ontmoeten, aanvaard en gezegend te worden en leerhuis voor ons geloof. Ook een plek van inspiratie en gevoed worden; Het geeft momenten van bezinning en zelfinzicht; een veilige plek om in deze hectische wereld tot rust te komen.

Veel mensen hechten grote waarde aan het besef dat je een gemeenschap bent, waarin je met alle verschillen jezelf mag zijn. Of zoals iemand zei: "waar kom je nog tegen dat je met elkaar over vragen van het leven kunt praten, van mening kunt verschillen, in een gemeenschap die je vertrouwt en waar je kwetsbaar mag zijn". Ook een gemeenschap van

mensen die het geloof met elkaar delen; elkaar steunen en troosten als dat nodig is. Of gewoon een plek waarin je elkaar ontmoet.

De kerk biedt continuïteit in onze geloofsontwikkeling en de vragen die daaruit voortvloeien voor ons dagelijks leven; het hoort bij je levensritme.

De kerk heeft ook echt wat te vertellen voor onze samenleving, vinden velen; de waarden die wij kennen vanuit ons geloof zijn relevant voor de grote vragen waar deze tijd voor staat. "In de kerk staan we met onze voeten in een groot verhaal", was een mooie uitspraak.

Vraag: Waar krijgt u energie van als u denkt aan onze gemeente?

Opvallend is dat heel veel mensen die energie vooral voelen als ze zelf ergens actief bij betrokken zijn. Genoemd worden: bijzondere kerkdiensten, World Servants, KiAC, Ethiopië-dag, Verbeeldingsgroep, kinderen bij de Kerst- en Paasdienst, Vrouwencontact, de betrokkenheid van onze gemeente bij de kerkwake in Den Haag ('kinderpardon'), eetgroepen, samen een klus doen met Present.

"Er zijn momenten waarop je voelt dat je een echte gemeenschap bent; dat je samen mag zoeken naar geloof en eigen ontwikkeling; dat je je opgenomen voelt bij mensen die naar elkaar omzien en echt belangstelling hebben voor elkaar; dat we het samen rooien".

Bij een inspirerende preek en mooie liederen. "Tijdens diensten word ik soms diep geraakt bij wat ik hoor en zie."

Vraag: Voelt u zich wel eens teleurgesteld in onze kerk/gemeente en waar zit dat in?

"Ik heb de kerk gemist in verdrietige tijden en voelde me in de steek gelaten", werd door verschillende mensen genoemd. Dit was overigens ook een 'verwijf' dat uit de enquête kwam van de groep kerkverlaters.

Het blijkt dat niet iedereen na de kerkdienst makkelijk in gesprek komt met mede-kerkgenoten ("er zijn te veel eigen kringetjes"), dat geldt in het bijzonder voor nieuwkomers. Gekissebis en gebrek aan saamhorigheid, geklooi en te weinig lol in het samen-op-weg, te weinig tempo waarin beide wijkgemeentes integreren, zijn teleurstellingen die zwaar op de maag liggen.

"Het is jammer dat we bijna vanzelfsprekend in het oude patroon blijven en het zo lastig blijkt om samen te zoeken naar nieuwe vormen van gemeente-zijn." "Ik voel weinig energie, geen beweging; we willen het houden zoals het was."

Veel mensen geven aan dat ze zich storen aan negatieve reacties van andere kerkgangers op de preek. Ook wordt genoemd dat mensen soms teleurgesteld zijn in preken die kil, vlak en te lang zijn.

"Jammer is dat er zo weinig leeftijdsgenoten zijn (40-50 jaar) en al bijna helemaal geen kinderen".

Vraag: Welk beeld zou onze kerk volgens u moeten uitstralen?

Een gemeenschap die gericht is op elkaar en op de samenleving; dit in een goed evenwicht. Midden en zichtbaar in de samenleving ("we hebben echt wat te vertellen"). Uitnodigend, gastvrij, in gesprek met andersdenkenden, zoeken naar verbinding.

We moeten enthousiasme uitstralen; laten zien dat we een betekenisvolle mensengemeenschap zijn.

Moderne 21-eeuwse taal gebruiken; liederen die ook in deze tijd aanspreken.

Een plek van veiligheid en geborgenheid; een plek van stilte en inkeer; ruimte om jezelf te zijn, wie en hoe je ook bent (“ik kom soms alleen in de kerk en voel me dan opgenomen in een oneindige ruimte van liefde”).

Een gemeenschap die voedt voor een leven geïnspireerd door het evangelie (normen en waarden); de betekenis van Jezus uitdragen.

Vraag: Welke keuzes maakt u als het gaat om de toekomst van onze kerk?

De keuze was of je door wilde gaan op de huidige weg, meegaan met veranderingen in de tijd, je heil anders zoeken of iets anders.

Veel mensen vinden de huidige diensten fijn en betekenisvol. De meeste mensen hebben aangegeven wel veranderingen te willen. Met als belangrijke kanttekeningen dat we daarbij vooral de waarom-vraag moeten stellen, het goede moeten behouden en niet te snel willen gaan.

Aanvullend gaven nogal wat mensen aan dat meerdere vieringen (andere vormen) op verschillende tijdstippen aantrekkelijk zouden kunnen zijn (evangelische diensten, een basisgemeente, pioniersgemeente, ...?). Ook het samengaan van Barbara en Open Hof moet nu doorgezet worden, werd van verschillende kanten gezegd.

Van verschillende kanten kwam ook de wens om buiten de kerkdiensten om meer contactmogelijkheden te hebben, daarbij werd gedacht aan kleine ontmoetings-/gespreksgroepen in wijken. Sake Stoppels noemde in dit verband de vorming van kleine gemeenschappen ('driehoeken scheppen').

Wegen tot vernieuwing (enquêtelijs)

Op het eind van de avond werd er door Sake Stoppels nog een lijst met aandachts- en vernieuwingspunten uitgereikt. In zijn toelichting noemde hij kenmerken en stappen naar een gezonde gemeenteopbouw. We werden gevraagd in deze lijst van 29 aanbevelingen er drie te kiezen die ons het meest aanspreken. Voor veel mensen was inmiddels de energie op. Slecht een klein deel heeft de lijst (haastig) ingevuld. Met de kanttekening dat deze 'enquête' niet meer kan zijn dan een eerste indicatie, zijn opvallende aandachtspunten voor gemeenteopbouw: een gemeente die de blik naar buiten richt, zich afvraagt wat God hier en nu van ons vraagt, ruimte schept voor iedereen (gastvrij en diversiteit). Verder vinden veel mensen die het formulier hebben ingevuld een goede preek belangrijk.

Algemeen beeld

We mogen concluderen dat bijna iedereen die op deze avond aanwezig was gesprekken over geloof en kerk belangrijk vindt. Het geeft een goed gevoel om te zien dat de kerk belangrijk is als gemeenschap, plek van ontmoeting (tussen mensen onderling en met God), een plek die veiligheid biedt, een plek van rust en inkeer, een betekenisvolle gemeenschap midden in onze hectische samenleving. We zien onze kerk ook als speler in de Culemborgse samenleving, we zijn betrokken, zoeken naar verbindingen en hebben iets te zeggen of de grote vraagstukken van deze tijd. Tussen actie en de kerk als plek van rust en inkeer moet een goed evenwicht zijn. We willen wel veranderen, maar niet te snel en met behoud van wat waardevol is in onze traditie. Een meer eigentijdse vorm, taal en liederen, maar wel met diepgang, is wellicht een richting die we zouden kunnen gaan. Maar ook meer onderlinge contacten in de wijk (driehoeken scheppen). En naar buiten ruimtescheppend, gastvrij en betrokken.